

บทบาทของกรมพระธรรมนูญในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
ด้วยหลักนิติธรรม

จัดทำโดย

พล.ต.นิติน ออรุ่งโรจน์
รหัสประจำตัว ๖๗๑๒๑๘

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการอบรมหลักสูตร
“หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” (นธป.) รุ่นที่ ๑๒

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

คำนำ

ไม่อาจปฏิเสธว่า โลกยุคดิจิทัล ที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในชีวิตประจำวัน ชีวิตการทำงาน ได้เข้ามาแทนที่โลกยุคเอกสาร การล่วงละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวเป็นส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคลด้วยการใช้เทคโนโลยีก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจโดยรวม จึงเกิดขึ้นได้ไม่ยาก ทำให้มีการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยในสหภาพยุโรปมีการออกกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (General Data Protection Regulation (GDPR) ในประเทศไทยมีการตราพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ลักษณะทำนองเดียวกับ GDPR เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ ทั่วโลก หรือมาตรการกำกับดูแลเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นหลักการทั่วไปรับรองสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้เช่น การเก็บรวบรวม ใช้ เผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล ต้องเป็นไปตามฐานหรือเหตุที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น ส่งผลให้ส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมที่ปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงของรัฐ มีหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ด้วย โดยกรมพระธรรมนูญเป็นหน่วยงานด้านกฎหมายของกระทรวงกลาโหมที่จะต้องมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์การปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อให้เกิดการคุ้มครองต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักนิติธรรม

รายงานฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยได้รับคำแนะนำที่เปี่ยมไปด้วยความรู้วิชาการและประสบการณ์จาก ท่านอาจารย์จิริณี หะวานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษา ท่านอาจารย์ปัญญา อุดชาชน ท่านอาจารย์อุดม สิทธิวิรัชธรรม และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทุกท่าน ต้องขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ พร้อมกับได้รับการสนับสนุนที่ดีจาก เจ้าหน้าที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญทุกท่าน ขอขอบคุณมา ณ ที่นี้ ผู้จัดทำรายงานหวังและเชื่อเป็นอย่างยิ่งว่าจะนำหลักนิติธรรมที่ได้รับจากอบรมของหลักสูตรนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย (นธป.) รุ่นที่ ๑๒ ไปปรับใช้กับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของกรมพระธรรมนูญอย่างเต็มกำลังความสามารถ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
เนื้อเรื่อง	
๑. บทนำ	๑
๒. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	๑
๒.๑ หลักนิติธรรม	๑
๒.๑.๑ ความสำคัญและสาระสำคัญของหลักนิติธรรม	๑
๒.๑.๒ หลักนิติธรรมอันเกิดจากศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	๔
๒.๒ แนวคิดและการรับรองสิทธิข้อมูลส่วนบุคคล	๔
๒.๒.๑ แนวคิดการคุ้มครองความเป็นส่วนตัว	๔
๒.๒.๒ การรับรองสิทธิข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมายระหว่างประเทศ	๕
๒.๒.๓ การรับรองสิทธิข้อมูลส่วนบุคคลในรัฐธรรมนูญ	๖
๒.๓ สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล	๖
๓. การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	๗
๓.๑ หน้าที่การเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล	๗
ให้สอดคล้องกับฐานหรือเหตุที่กฎหมายกำหนด	
๓.๒ หน้าที่การเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล	๗
อย่างจำกัดภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด	
๓.๓ หน้าที่รักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล	๗
๓.๔ หน้าที่แจ้งรายละเอียดตามที่กฎหมายกำหนด	๗
แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล	
๓.๕ หน้าที่ปฏิบัติตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล	๘
๓.๖ หน้าที่จัดให้มีกระบวนการในการตรวจสอบ ติดตาม	๘
การปฏิบัติตามกฎหมาย	
๓.๗ หน้าที่แจ้งเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล	๘
๔. ความรับผิดเมื่อมีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒	๘
๔.๑ ความรับผิดทางแพ่ง	๘
๔.๒ ความรับผิดทางอาญา	๙
๔.๓ ความรับผิดโทษปรับทางปกครอง	๙
๕. การร้องเรียนกรณีมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้	๑๑
๖. โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมกับกรมพระธรรมนูญ	๑๓
๖.๑ โครงสร้างของกระทรวงกลาโหม	๑๓
๖.๒ อำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม	๑๓

๖.๓ โครงสร้างกรมพระธรรมนุญ	๑๔
๖.๔ อำนาจหน้าที่ของกรมพระธรรมนุญ	๑๔
๗. การดำเนินการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.๒๕๖๒ ของกรมพระธรรมนุญ	๑๔
๘. บทบาทของกรมพระธรรมนุญในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วยหลักนิติธรรม	๑๖
สรุปและเสนอแนะ	๑๘
บรรณานุกรม	๒๐

๑. บทนำ

ในปัจจุบันมีการล่วงละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นจำนวนมาก จนสร้างความเดือดร้อนรำคาญหรือความเสียหายให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการล่วงละเมิดดังกล่าวทำได้โดยง่าย สะดวกและรวดเร็ว ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจโดยรวม ทำให้มีการตราพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ (Personal Data Protection Act (PDPA)) ขอเรียกโดยย่อว่า PDPA เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ กลไก หรือมาตรการกำกับดูแลเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นหลักการทั่วไปรับรองสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ส่งผลให้ส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมที่ปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงของรัฐ มีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตาม PDPA^๑ เช่น การเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ต้องเป็นไปตามฐานหรือเหตุที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น ต้องจัดให้มีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล เป็นต้น ประกอบกับ กรมพระธรรมนูญเป็นหน่วยงานด้านกฎหมายของกระทรวงกลาโหมที่จะต้องมึบทบาทในการประชาสัมพันธ์การปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อให้เกิดการคุ้มครองต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักนิติธรรม แต่ยังไม่มีการดำเนินการตามบทบาทดังกล่าวอย่างเพียงพอ อาจส่งผลให้ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหมไม่ได้ปฏิบัติตามรายงานฉบับนี้ จึงมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงหลักนิติธรรม แนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล การดำเนินการของกรมพระธรรมนูญ และวิเคราะห์ว่า กรมพระธรรมนูญได้มีบทบาทในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วยหลักนิติธรรมหรือไม่ อย่างไร

๒. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

๒.๑ หลักนิติธรรม

๒.๑.๑ ความสำคัญและสาระสำคัญของหลักนิติธรรม

ดร.ปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์และความสำคัญของหลักนิติธรรม ไว้ว่า หลักนิติธรรมได้มีพัฒนาการมาช้านาน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจำกัดอำนาจผู้ปกครองและป้องกันการใช้อำนาจตามอำเภอใจของผู้ปกครอง ซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจของหลักนิติธรรม หลักนิติธรรมได้มีอิทธิพลอย่างมากต่อการศึกษากฎหมายมหาชนและกฎหมายรัฐธรรมนูญ แม้กระทั่งศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยก็ยังมีคำขวัญที่ว่า "ยึดหลักนิติธรรม (Adhere the of Law)

^๑ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.๒๕๖๒ มาตรา ๔(๒) กำหนดให้ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ ซึ่งรวมถึงความมั่นคงทางการคลังของรัฐ หรือการรักษาความปลอดภัยของประชาชน รวมทั้งหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน นิติวิทยาศาสตร์ หรือการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

ค้ำจุนประชาธิปไตย (Uphold the Democracy) ห่วงใยสิทธิและเสรีภาพของประชาชน (Protect rights and liberties of the people)^๒

ดร.วรเจตน์ ภาคีรัตน์ ได้กล่าวว่า นักกฎหมายรัฐธรรมนูญของอังกฤษที่มีบทบาทมากที่สุดคนหนึ่งในการช่วยพัฒนาหลักนิติธรรม ก็คือ A.V. Dicey (ค.ศ. ๑๘๓๕ ถึง ๑๙๒๒) ตำราของเขาที่ชื่อว่า Introduction to the Study of the Law of the Constitution (พิมพ์ครั้งแรก ค.ศ. ๑๘๘๕) ได้กลายเป็นตำรามาตรฐานและเป็นตำราที่นักกฎหมายรัฐธรรมนูญอังกฤษส่วนใหญ่ต้องอ้างอิงเมื่อจะต้องอธิบายความหมายของหลักนิติธรรม โดย Dicey เห็นว่า หลักนิติธรรมจะต้องสัมพันธ์ใกล้ชิดกับความมีอำนาจสูงสุดของรัฐสภาและมีเนื้อหาสาระที่สำคัญ คือ บุคคลทุกคนย่อมเสมอภาคกันต่อหน้ากฎหมาย บุคคลไม่ว่าจะในชนชั้นใดย่อมต้องตกอยู่ภายใต้กฎหมายปกติธรรมดาของแผ่นดิน (the ordinary law of the land) ซึ่งบรรดาศาลธรรมดาทั้งหลาย (ordinary courts) จะเป็นผู้รักษาไว้ซึ่งกฎหมายดังกล่าวหลักนิติธรรมในความหมายนี้ย่อมปฏิเสธความคิดทั้งหลายทั้งปวงที่จะยกเว้นมิให้บรรดาเจ้าหน้าที่ทั้งหลายต้องเคารพต่อกฎหมาย บุคคลทั้งหลายย่อมไม่ต้องถูกลงโทษ หากไม่ได้กระทำการอันผิดกฎหมาย และไม่มีผู้ใดทั้งสิ้นแม้แต่กษัตริย์ที่จะอยู่เหนือกฎหมายได้

กล่าวโดยรวมแล้ว Dicey เห็นว่า บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งปวงของรัฐบาลและฝ่ายปกครองจะต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมาย จะต้องไม่กระทำการก้าวล่วงสิทธิและเสรีภาพของราษฎรตามอำเภอใจ หากปรากฏว่ารัฐบาลหรือฝ่ายปกครองกระทำการอันขัดต่อกฎหมาย การกระทำดังกล่าวย่อมต้องถูกฟ้องคดียังศาลยุติธรรมหรือศาลธรรมดาได้ เพราะรัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ย่อมจะมีสิทธิพิเศษใดๆ เหนือกว่าราษฎรไม่ได้^๓ นอกจากนี้แล้ว บรรดาสิทธิทั้งหลายทั้งปวงของราษฎรนั้นย่อมเกิดจากกฎหมายที่รัฐสภาได้ตราขึ้นและเกิดจากกฎหมายประเพณีที่พัฒนามาโดยศาล^๔

ดร.ปัญญา อุดชาชน กล่าวถึงผู้ที่ให้ความหมายของหลักนิติธรรมไว้โดยสรุปได้ใจความว่า A.V. Dicey ได้ชื่อว่าเป็น บิดาแห่งหลักนิติธรรม ได้อธิบายหลักนิติธรรมสรุปสาระสำคัญคือ

- (1) บุคคลจะถูกลงโทษเมื่อเขาทำผิดกฎหมายและกฎหมายต้องตราขึ้น
- (2) บุคคลทุกคนเสมอภาคภายใต้กฎหมายไม่มีใครมีอภิสิทธิ์เหนือ
- (3) บุคคลทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพในความเป็นมนุษย์ที่จะได้รับการ

Abbe Jean Boulier ประธานองค์การฝ่ายคริสตจักรเกี่ยวกับกฎหมายนานาชาติแห่ง Catholic University of Paris ได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับ The Rule of law ค.ศ. ๑๙๕๘ สรุปสำคัญ คือ หลักนิติธรรมเป็นเครื่องมือช่วยบรรเทาความตึงเครียดระหว่างประเทศให้คลี่คลายลงและก่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ตลอดจนสามารถก่อให้เกิดมนุษยธรรมแก่โลกในอนาคตโดยปราศจากการนองเลือด ร้องไห้และทำลายล้างกัน

^๒ ดร.ปัญญา อุดชาชน , หลักนิติธรรม คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ไทย – เยอรมนี The Rule of Law Thai-Germany Constitution Court Judgement(บริษัท สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด , เมษายน ๒๕๖๔) , หน้า ๕๔ - ๕๕

^๓ วรเจตน์ ภาคีรัตน์ , นิติรัฐ นิติธรรม : หลักนิติรัฐและหลักนิติธรรม (โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , พฤษภาคม ๒๕๕๓) , หน้า ๓๓๒ - ๓๓๓

^๔ วรเจตน์ ภาคีรัตน์ ,อ้างแล้ว , หน้า ๓๓๓

A.L. Goodhart แห่งมหาวิทยาลัย Oxford ได้เขียนหนังสือ English Law and the Moral Law ค.ศ.๑๙๕๕ ได้ให้ความหมายคำว่า หลักนิติธรรมคือหลักที่ยอมรับนับถือกันตามพันธกรณีด้วยจิตใจ

Harold Poster แห่งมหาวิทยาลัย London ได้เขียนหนังสือ Historical Introduction ค.ศ. 1948 สรุปสาระสำคัญคือ คณะผู้พิพากษาหรือตุลาการต้องพิจารณาพิพากษาอรรถคดีอย่างอิสระและถูกต้องตามหลักกฎหมาย

E. C. S. Wade แห่งมหาวิทยาลัย Cambridge ได้เขียนหนังสือ Constitutional Law ค.ศ. ๑๙๕๓ สรุปสาระสำคัญคือ การบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลภายใต้เงื่อนไขขอบเขตของกฎหมายที่บัญญัติไว้ ขณะเดียวกันการใช้สิทธิเสรีภาพของประชาชนต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายเช่นเดียวกัน

ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์ กล่าวว่า หลักนิติธรรมมีความหมายหลากหลายตามความเห็นของแต่ละคน แต่ได้ก่อรูปร่างชัดเจนขึ้นว่า เป็นหลักการปกครองโดยกฎหมายเพื่อก่อให้เกิดความเป็นธรรม โดยเป็นธรรมทั้งเอกชนแต่ละคนอันเป็นสมาชิกของรัฐ (individual interest) และเป็นธรรมต่อประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน (ประโยชน์มหาชนหรือประโยชน์ของรัฐ - public interest เพราะรัฐประกอบด้วยประชาชน) ซึ่งรัฐมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อคุ้มครองทั้งประโยชน์เอกชนและประโยชน์มหาชน และในกรณีที่ประโยชน์ทั้งสองขัดกัน ก็ต้องคุ้มครองให้เกิดดุลยภาพที่เป็นธรรม^๕ ซึ่งอาจจำแนกสาระสำคัญของหลักนิติธรรม ได้แก่ ๑. การปฏิบัติตามกฎหมายของทุกองค์กรของรัฐ ๒. การมีกฎหมายที่ดี ๓. การชอบด้วยกฎหมายของการปกครอง ๔. ความรับผิดชอบของรัฐ ๕. การมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาล และในประการที่สำคัญได้แก่ การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเอกชน

การพิทักษ์สิทธิเสรีภาพ พื้นฐานของเอกชน เป็นเป้าหมายในการจัดการปกครองเป็นประชาธิปไตย การใช้อำนาจนิติบัญญัติ การใช้อำนาจบริหาร และการใช้อำนาจตุลาการ ล้วนแต่มีความมุ่งหมายเพื่อพิทักษ์สิทธิเสรีภาพของประชาชนทั้งนั้น การที่กล่าวกันว่าศาลเป็นที่พึ่งสุดท้าย (last resort) ของประชาชน หมายความว่าศาลเป็นองค์กรสุดท้ายที่ประชาชนมีโอกาสให้เข้ามาตัดสินปัญหานี้ตามลำดับของการใช้อำนาจ^๖

กล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักนิติธรรมที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับบทบาทการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลก็คือ หลักที่มีสาระสำคัญในการควบคุมให้ฝ่ายปกครอง ไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐอื่นใด ต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เป็นธรรม คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ไม่ปล่อยให้มีการใช้อำนาจดุลพินิจตัดสินใจกระทำทางปกครองที่ไม่ชอบ จนกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในทางลบ ขณะเดียวกัน การใช้อำนาจของฝ่ายปกครองต้องก่อให้เกิดผลดีต่อประโยชน์ส่วนรวมให้สมดุลกันมากที่สุดด้วย

^๕ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์ , หลักนิติธรรม (Rule of Law) : นิติรัฐ นิติธรรม (โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , พ.ศ. ๒๕๕๓) หน้า ๑๐๓

^๖ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์ , หลักนิติธรรม (Rule of Law) : นิติรัฐ นิติธรรม (โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , พ.ศ. ๒๕๕๓) หน้า ๑๐๖

๒.๑.๒ หลักนิติธรรมอันเกิดจากศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

จากการศึกษาพบว่า ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเคยมีคำวินิจฉัยที่คุ้มครองหลักนิติธรรมไว้หลายคดี ในคดีที่สำคัญได้แก่ คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๒/๒๕๕๕ โดยศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่า พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕๔ เป็นข้อสันนิษฐานตามกฎหมายที่มีผลเป็นการสันนิษฐานความผิดของจำเลย โดยโจทก์ไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ให้เห็นถึงการกระทำ หรือเจตนาอย่างใดอย่างหนึ่งของจำเลยก่อน เป็นการนำการกระทำความผิดของบุคคลอื่นมาเป็นเงื่อนไขของข้อสันนิษฐานให้จำเลยมีความผิดและต้องรับโทษทางอาญา เนื่องจากการสันนิษฐานว่า ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ก็ให้กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นต้องร่วมรับผิดชอบกับนิติบุคคลผู้กระทำความผิดด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า ตนไม่ได้มีส่วนรู้เห็นเป็นใจในการกระทำผิดของนิติบุคคลดังกล่าว โดยโจทก์ไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ถึงการกระทำหรือเจตนาของกรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นว่ามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของนิติบุคคลนั้นอย่างไรคงพิสูจน์แต่เพียงว่า นิติบุคคลกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้และจำเลยเป็นกรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลเท่านั้น กรณีจึงเป็นการสันนิษฐานไว้แต่แรกแล้วว่า กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นได้กระทำความผิดด้วย เป็นการผลักภาระการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ไปยังกรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ และบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นทั้งหมดทุกคน บทบัญญัติดังกล่าวจึงเป็นการสันนิษฐานความผิดของผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญาโดยอาศัยสถานะของบุคคลเป็นเงื่อนไข มิใช่การสันนิษฐานข้อเท็จจริงที่เป็นองค์ประกอบความผิดเพียงบางข้อหลังจากที่โจทก์ได้พิสูจน์ให้เห็นถึงการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความผิดที่จำเลยถูกกล่าวหา และยังขัดกับหลักนิติธรรมที่ว่าโจทก์ในคดีอาญาต้องมีภาระการพิสูจน์ถึงการกระทำผิดของจำเลยให้ครบองค์ประกอบของความผิดนอกจากนี้บทบัญญัติดังกล่าวยังเป็นการนำบุคคลเข้าสู่กระบวนการดำเนินคดีอาญาได้ต้องเป็นผู้ต้องหาและจำเลย จึงทำให้บุคคลดังกล่าวอาจถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพ เช่น การถูกจับกุม หรือถูกคุมขังโดยไม่มีพยานหลักฐานในเบื้องต้นว่าบุคคลนั้นได้กระทำการหรือมีเจตนาประการใดอันเกี่ยวกับความผิดตามที่ถูกกล่าวหา บทบัญญัติดังกล่าวในส่วนที่สันนิษฐานความผิดอาญาของผู้ต้องหาและจำเลยโดยไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยได้กระทำการหรือมีเจตนาประการใดเกี่ยวกับความผิดนั้น จึงขัดต่อหลักนิติธรรม

๒.๒ แนวคิดและการรับรองสิทธิข้อมูลส่วนบุคคล

๒.๒.๑ แนวคิดการคุ้มครองความเป็นส่วนตัว

สิทธิในความเป็นส่วนตัว (Right to Privacy) ถือเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานประการหนึ่งซึ่งมีที่มาจากคำสอนในศาสนาคริสต์ที่ว่ามนุษย์ทุกคนมีความเสมอภาคกันในสายตาของพระเจ้า มนุษย์จึงมีความเสมอภาคกันมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์และมีสิทธิเสรีภาพที่เท่าเทียมกัน การกระทำใดๆที่เป็น การลิดรอนหรือทำลายสิทธิเหล่านี้เป็นการกระทำที่ผิดคำสอนดังกล่าวสอดคล้องกับแนวความคิดเรื่องสิทธิตามธรรมชาติ (Natural Right) ที่กำหนดว่าอำนาจที่เหนือกว่ามนุษย์คือธรรมชาติและมนุษย์ถือกำเนิดมาพร้อมกับสิทธิในชีวิต สิทธิในทรัพย์สิน เสรีภาพในร่างกายและความเสมอภาคกัน สิทธิและเสรีภาพเหล่านี้เป็นสิ่งที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด ผู้ใช้อำนาจปกครองไม่สามารถที่จะลบล้างและมิอาจก้าวล่วงได้ตั้งนั้น บุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิและ

เสรีภาพในความเป็นอยู่ส่วนตัว และสามารถกระทำการใด ๆ ก็ได้ตราบเท่าที่ไม่กระทบสิทธิของบุคคลอื่นและไม่ผิดกฎหมาย” กล่าวอีกนัยคือ หมายถึงการที่บุคคลจะรอดพ้นจากการสังเกต การรู้เห็น การสืบความลับ การรบกวนต่าง ๆ และความมีสันโดษ รวมทั้งการดำรงชีวิตอย่างเป็นอิสระ มีการพัฒนาบุคลิกลักษณะตามที่ต้องการ สิทธิที่จะแสวงหาความสุขในชีวิตตามวิถีทางที่อาจเป็นไปได้และเป็นความพอใจตราบเท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนและไม่เป็นการล่วงละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น

ขณะที่ในปัจจุบันมีการล่วงละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคลจำนวนมากจนสร้างความเดือดร้อนรำคาญหรือความเสียหายให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการล่วงละเมิดดังกล่าว ทำได้โดยง่าย สะดวกและรวดเร็ว ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจโดยรวมทำให้เกิดแนวคิดตรากฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ กลไก หรือมาตรการกำกับดูแลเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่

๒.๒.๒ การรับรองสิทธิข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมายระหว่างประเทศ

สิทธิข้อมูลส่วนบุคคลในฐานะที่มีรากฐานมาจากสิทธิความเป็นส่วนตัวได้รับการรับรองจากกฎหมายระหว่างประเทศ ได้แก่

- ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ (Universal Declaration of Human Rights) ได้รับการเกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคล โดยถือว่าเป็นสิทธิที่ติดตัวมาแต่กำเนิดและไม่สามารถที่จะแบ่งแยกได้ ปรากฏอยู่ในข้อ ๑๒ ว่าบุคคลไม่ควรถูกละเมิดสิทธิในความเป็นส่วนตัว ครอบครัว ที่อยู่อาศัย รวมถึงชื่อเสียงและเกียรติยศทบบัญญัติในลักษณะเดียวกันนี้ยังได้รับการบัญญัติไว้ในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (The International Covenant on Civil and Political Rights) ข้อ ๑๗ ด้วย

- กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป (General Data Protection Regulation (GDPR)) สหภาพยุโรป (European Union: EU) ปัจจุบันสหภาพยุโรปได้ใช้ GDPR เป็นกฎหมายกลางสำหรับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งมีผลผูกพันทางกฎหมายสำหรับประเทศสมาชิก ซึ่งกำหนดเกี่ยวกับคำนิยามของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล และเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย

๒.๒.๓ การรับรองสิทธิข้อมูลส่วนบุคคลในรัฐธรรมนูญ

สิทธิข้อมูลส่วนบุคคลได้รับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๒ กำหนดเป็นหลักไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคล หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใดๆ จะกระทำ

---

^๑บรรเจิด สิงคะเนติ, นนทวัชร นวตระกูลพิสุทธ์ และเรวดี ขวัญทองยิ้ม “ปัญหาและมาตรการทางกฎหมายในการรับรอง และคุ้มครองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว (Right to privacy),” (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์นำเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ: ๒๕๕๔), หน้า ๑ อ้างใน รายงานการศึกษาวิจัย เรื่อง “ศาลรัฐธรรมนูญกับการคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคลในสังคมยุคดิจิทัล: ศึกษาเปรียบเทียบต่างประเทศ เสนอ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (ธันวาคม ๒๕๖๕) (บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)) หน้า ๓๓

มิได้ แต่ได้กำหนดเป็นข้อยกเว้นว่า จะกระทำการที่เป็นการกระทบต่อสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลอันอยู่ในขอบเขตของสิทธิความเป็นส่วนตัวนี้ได้หากใช้อำนาจตามกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะเท่านั้น

๒.๓ สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้รับรองสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้หลายประการอันเป็นหลักสากลที่คล้ายคลึงกับสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับการรับรองใน GDPR

๒.๓.๑ สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๓๐

๒.๓.๒ สิทธิในการแก้ไขข้อมูลส่วนบุคคล

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นถูกต้อง เป็นปัจจุบัน สมบูรณ์ และไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด ตามมาตรา ๓๖

๒.๓.๓ สิทธิในการขอให้ลบข้อมูลส่วนบุคคล

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษา หรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถอนความยินยอมในการเก็บรวบรวม หรือเมื่อข้อมูลส่วนบุคคลได้ถูกเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามมาตรา ๓๓

๒.๓.๔ สิทธิในการคัดค้านการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนเมื่อใดก็ได้ตามมาตรา ๓๒

๒.๓.๕ สิทธิในการขอให้ระงับการใช้ข้อมูลส่วนบุคคล

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลระงับการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลได้ ตามมาตรา ๓๔

๒.๓.๖ สิทธิในการให้โอนย้ายข้อมูลส่วนบุคคล

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอรับข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในรูปแบบที่สามารถอ่านหรือใช้งานโดยทั่วไปได้ด้วยเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ทำงานได้โดยอัตโนมัติ ตามมาตรา ๓๑

๒.๓.๗ สิทธิในการได้รับแจ้งรายละเอียด

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๓

๒.๓.๘ สิทธิในการถอนความยินยอม

โดยหลักแล้ว ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะกระทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้ก็ต่อเมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอมไว้ เว้นแต่มีกฎหมายบัญญัติให้กระทำได้โดยไม่ต้องขอความยินยอม และ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะสามารถถอนความยินยอมเมื่อใดก็ได้ ตามมาตรา ๑๙

๓. การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหมายถึง บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งได้แก่บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งหรือในนามของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล มีหน้าที่หลายประการดังนี้

๓.๑ หน้าที่การเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลให้สอดคล้องกับฐานหรือเหตุที่กฎหมายกำหนด

กล่าวคือ การประมวลผลข้อมูลด้วยการเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ต้องชอบด้วยกฎหมาย เป็นธรรมและโปร่งใส โดยกระทำตามที่ฐานหรือเหตุที่ชอบด้วยกฎหมายระบุไว้ เช่น กรณีมีกฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๒๔ (๖) โดยไม่จำเป็นต้องขอความยินยอมหรืออาจมีการเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลจะกระทำได้ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลยินยอมตามมาตรา ๑๙

๓.๒ หน้าที่การเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอย่างจำกัดภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

ได้แก่ การใช้ข้อมูลส่วนบุคคลต้องกระทำเท่าที่จำเป็น ตามมาตรา ๒๒ ตามวัตถุประสงค์ของการประมวลผลข้อมูล ตามมาตรา ๒๑

๓.๓ หน้าที่รักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล

ได้แก่ หน้าที่จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัย เช่น จะต้องจัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการสูญหาย เข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ และต้องทบทวนมาตรการดังกล่าวเมื่อมีความจำเป็นหรือเมื่อเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม ตามมาตรา ๓๗ (๑) และมาตรา ๔๐

๓.๔ หน้าที่แจ้งรายละเอียดตามที่กฎหมายกำหนดแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

เพื่อเป็นการเตือนถึงหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจึงหน้าที่ต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลถึงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม กรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายหรือสัญญาหรือมีความจำเป็นต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อเข้าทำสัญญา รวมทั้งแจ้งถึงผลกระทบที่เป็นไปได้จากการไม่ให้ข้อมูลส่วนบุคคลระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อในกรณีที่มีตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ให้แจ้งข้อมูล สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อของตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๒๓

๓.๕ หน้าที่ปฏิบัติตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลก็ย่อมมีหน้าที่ดำเนินการให้สอดคล้องกับสิทธิดังกล่าว เช่น ผู้ควบคุมมีหน้าที่ต้องลบข้อมูลส่วนบุคคล ตามสิทธิการลบข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาตามวัตถุประสงค์ ตามมาตรา ๓๓ (๑)

๓.๖ หน้าที่จัดให้มีกระบวนการในการตรวจสอบ ติดตาม การปฏิบัติตามกฎหมาย

ด้วยเหตุที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ต้องจัดเตรียมเอกสารและดำเนินการอื่นจำนวนมาก พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงกำหนดหน้าที่แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ต้องบันทึกรายการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตรวจสอบได้ เช่น บันทึกรายละเอียดว่ามีเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล วัตถุประสงค์ และระยะเวลาในการเก็บรวบรวมดังกล่าว ตามมาตรา ๓๔

๓.๗ หน้าที่แจ้งเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

เมื่อมีการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่จะต้องแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลแก่สำนักงานโดยไม่ชักช้าภายใน ๗๒ ชั่วโมงนับแต่ทราบเหตุเท่าที่จะสามารถกระทำได้ เว้นแต่การละเมิดดังกล่าวไม่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ในกรณีที่มีการละเมิดมีความเสี่ยงสูงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ให้แจ้งเหตุการละเมิดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบพร้อมกับแนวทางการเยียวยาโดยไม่ชักช้าด้วย ตามมาตรา ๓๗ (๔)

๔. ความรับผิดเมื่อมีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดหน้าที่หลักของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งหากมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ก็จะต้องมีสภาพบังคับหรือความรับผิด ไม่ว่าจะเป็นความรับผิดทางแพ่ง โทษอาญา และโทษทางปกครอง

๔.๑ ความรับผิดทางแพ่ง

เป็นการกำหนดให้มีการชดเชยค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทน โดยมีการกำหนดความผิดกรณีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจ บริษัท หรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล กับกรณีผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ ผู้ซึ่งดำเนินการตามคำสั่งของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ได้ดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้วทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล กรณีนี้ ต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนอันเป็นค่าเสียหายที่แท้จริงหรือที่เกิดขึ้นจริง (Actual Damage) เพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าจะการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม ตามมาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง

แต่มีข้อยกเว้นว่าผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลไม่ต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทน ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลนั้นพิสูจน์ได้ ๒ ประการ ประการแรก ความเสียหายนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัย หรือเกิดจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลนั่นเอง หรือประการที่สอง เป็นการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย ตามมาตรา ๗๗ (๑) และ (๒)

นอกจากนี้ ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงที่ศาลสามารถกำหนดได้ตามที่เห็นสมควรแต่ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงนั้น อันเป็นการกำหนดค่าสินไหมทดแทน

เชิงลงโทษ (Punitive Damage) โดยต้องคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความร้ายแรงของความเสียหายที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้รับ ผลประโยชน์ที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล การที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น หรือการที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วยตามมาตรา ๗๘

๔.๒ ความรับผิดทางอาญา

มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและปราบปรามมิให้มีการกระทำความผิด เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยขึ้นในสังคม มีการกำหนดความผิดทางอาญาดังนี้

๔.๒.๑ ความผิดตามมาตรา ๗๙ วรรคหนึ่ง

๔.๒.๑.๑ ความผิดฐานผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง

กล่าวคือ ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเกิดความเสียหาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ตามมาตรา ๗๙ วรรคหนึ่ง

๔.๒.๑.๒ ความผิดฐานผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ วรรคสอง

กล่าวคือ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือจากวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้กับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลโดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเกิดความเสียหาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอายตามมาตรา ๗๙ วรรคหนึ่ง

๔.๒.๑.๓ ความผิดฐานผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๘

อันเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๖

เป็นกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศ ประเทศปลายทางหรือองค์การระหว่างประเทศที่รับข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๖ ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลที่อ่อนไหว โดยไม่มีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอ โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเกิดความเสียหาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอายตามมาตรา ๗๙ วรรคหนึ่ง

๔.๒.๒ ความผิดตามมาตรา ๗๙ วรรคสอง

ได้แก่ กรณีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๘ อันเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๖ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ตามมาตรา ๗๙ วรรคสอง

ความผิดข้างต้นนี้ เนื่องจากเป็นความผิดที่กระทำแล้วมีผลกระทบต่อผู้ที่ถูกกระทำโดยตรงเท่านั้นไม่กระทบต่อสังคมโดยรวม ดังนั้น ถ้าเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ติดใจเอาความหรือดำเนินคดีกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ก็สามารถตกลงให้ไม่มีการดำเนินคดีต่อกันได้ อันเป็นความผิดอันยอมความได้ตามมาตรา ๗๙ วรรคสาม

๔.๒.๓ ความผิดฐานผู้ล่วงรู้ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ และนำไปเปิดเผยแก่ผู้อื่นตามมาตรา ๘๐

เป็นกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือบุคคลอื่นใด ล่วงรู้ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ และนำไปเปิดเผยแก่ผู้อื่นแต่มีข้อยกเว้น กล่าวคือ หากเป็นการเปิดเผยตามหน้าที่การเปิดเผยเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวน หรือการพิจารณาตีการเปิดเผยแก่หน่วยงานของรัฐในประเทศหรือต่างประเทศที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายการเปิดเผยที่ได้รับความยินยอม เป็นหนังสือเฉพาะครั้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือ การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับการฟ้องร้องคดีต่าง ๆ ที่เปิดเผยต่อสาธารณะเช่นนี้แล้ว ผู้ล่วงรู้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไม่ต้องรับผิดตามมาตรา ๘๐

๔.๒.๔ ความผิดฐานกรรมการหรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นสั่งการหรือกระทำความผิด หรือละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด

กรณีความผิดฐานกรรมการหรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นสั่งการหรือกระทำความผิด หรือละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วยตามมาตรา ๘๑

๔.๓ ความรับผิดโทษปรับทางปกครอง

ส่วนโทษปรับทางปกครอง เป็นการกำหนดขึ้นเพื่อตักเตือนให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงหน้าที่แตกต่างจากโทษปรับทางอาญาที่มีขึ้นเพื่อจริยธรรมทางสังคมในกรณีดังนี้

๔.๓.๑ กรณีโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๘๒

กรณีการกระทำได้ดังต่อไปนี้ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอาจต้องโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาทเช่น ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่แจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลถึงรายละเอียดตามมาตรา ๒๓ ไม่แจ้งถึงสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เช่น สิทธิในการถอนความยินยอม ตามมาตรา ๑๙ วรรคห้าสิทธิในการขอเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือขอให้เปิดเผยถึงการได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวที่ตนไม่ได้ให้ความยินยอม ตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่งสิทธิร้องเรียนในกรณีมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ตามมาตรา ๗๓ วรรคหนึ่งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่จัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของตนตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง ฯลฯ

๔.๓.๒ กรณีโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๘๓

การกระทำได้ดังต่อไปนี้ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอาจต้องโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท เช่น ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้ทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ตามมาตรา ๒๑ เท่าที่จำเป็นภายใต้วัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๒ โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๔ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสมตามมาตรา ๓๗ (๑) ไม่แจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลแก่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๓๗ (๔)

๔.๓.๓ กรณีโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๘๔

การกระทำได้ดังต่อไปนี้ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอาจต้องโทษปรับทางปกครองไม่เกินห้าล้านบาท เช่น ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลที่มีลักษณะอ่อนไหว โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมต้องกระทำภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายหรือไม่จัดให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ตามมาตรา ๒๖ วรรคสามผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง

๔.๓.๔ กรณีโทษปรับทางปกครอง ตามมาตรา ๘๕

การกระทำได้ดังต่อไปนี้ ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอาจต้องโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท เช่น ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลไม่จัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของตนตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง ฯลฯ เป็นต้น

๔.๓.๕ กรณีโทษปรับทางปกครอง ตามมาตรา ๘๖

การกระทำได้ดังต่อไปนี้ ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอาจต้องโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท เช่น ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งที่ได้รับจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ไม่จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม ไม่แจ้งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงเหตุการณ์ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้น ไม่จัดทำและเก็บรักษาบันทึกการของกิจกรรมการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่มีเหตุอันควรตามมาตรา ๔๐ ฯลฯ

๔.๓.๖ กรณีโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๘๗

ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลที่มีลักษณะอ่อนไหว โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่งหรือวรรคสามต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินห้าล้านบาท

๔.๓.๗ กรณีโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๘๘

ตัวแทนผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือตัวแทนผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ไม่บันทึกการตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่งและไม่จัดเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่งต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท

๔.๓.๘ กรณีโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๘๙

ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญหรือไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริงตามมาตรา ๗๕ หรือไม่ปฏิบัติตามหนังสือแจ้งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ใดมาให้ข้อมูลหรือส่งเอกสารหรือหลักฐานใด ๆ เกี่ยวกับการดำเนินการหรือการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ตามมาตรา ๗๖ (๑) หรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๗๖ วรรคสี่) ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินห้าแสนบาท

๕. การร้องเรียนกรณีมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ตามมาตรา ๗๓ วรรคหนึ่ง ซึ่งจะมีคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเรื่องร้องเรียน หรือตรวจสอบการกระทำใด ๆ หากเห็นว่าเรื่องร้องเรียนหรือการกระทำนั้นไม่มีมูล ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีคำสั่งยุติเรื่อง ตามมาตรา ๗๔

แต่ถ้าเห็นว่า เรื่องร้องเรียนหรือการกระทำนั้นเป็นกรณีซึ่งอาจไกล่เกลี่ยได้และคู่กรณีประสงค์จะให้ไกล่เกลี่ย ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญดำเนินการไกล่เกลี่ย แต่หากเรื่องร้องเรียนหรือการกระทำนั้นไม่อาจไกล่เกลี่ยได้ หรือไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จ ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีอำนาจออกคำสั่งดังต่อไปนี้

๕.๑ สั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติหรือดำเนินการแก้ไขการกระทำของตนให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

๕.๒ สั่งห้ามผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลกระทำการที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือให้กระทำการใดเพื่อระงับความเสียหายนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด
ทั้งนี้ คำสั่งของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญตามมาตรา^{๗๕}ให้เป็นที่สุด

๖. โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมกับกรมพระธรรมนูญ

๖.๑ โครงสร้างของกระทรวงกลาโหม

กระทรวงกลาโหม มีส่วนราชการ^{๗๕} ได้แก่ (๑) สำนักงานรัฐมนตรี ขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม^{๗๖} (๒) สำนักงานปลัดกระทรวงมีปลัดกระทรวงกลาโหมเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ^{๗๗} (๓) กองทัพอากาศมีผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ^{๗๘} มีส่วนราชการ ได้แก่ กองบัญชาการกองทัพอากาศ^{๗๙} กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ^{๘๐}

๖.๒ อำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม

กระทรวงกลาโหมมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้^{๘๑} (๑) พิทักษ์รักษาเอกราชและความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้งภายนอกและภายในราชอาณาจักร ปราบปรามการกบฏและการจลาจล โดยจัดให้มีและใช้กำลังทหารตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือตามที่มิถุนายนกำหนด (๒) พิทักษ์รักษาปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ ตลอดจนสนับสนุนภารกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์ (๓) ปกป้อง พิทักษ์

^{๗๕} พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑มาตรา๑๐.

^{๗๖} พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑มาตรา๑๑.

^{๗๗} พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑มาตรา๑๓.

^{๗๘} พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑มาตรา๑๕.

^{๗๙} พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑มาตรา๑๗.

^{๘๐} พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑มาตรา๑๘.

รักษาผลประโยชน์แห่งชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงตลอดจนสนับสนุนภารกิจอื่นของรัฐในการพัฒนาประเทศ การป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติ และการช่วยเหลือประชาชน (๔) ศึกษา วิจัย พัฒนา และดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ และด้านกิจการอวกาศเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (๕) ปฏิบัติการอื่นที่เป็นการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงครามเพื่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือปฏิบัติการอื่นใด

๖.๓ โครงสร้างกรมพระธรรมนูญ

กรมพระธรรมนูญเป็นส่วนราชการขึ้นตรงต่อสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

๖.๔ อำนาจหน้าที่ของกรมพระธรรมนูญ

มีหน้าที่เกี่ยวกับศาลทหาร อัยการทหาร นายทหาร นายทหารพระธรรมนูญ การคุ้มครองพยานในคดีอาญา ราชการในส่วนธุรการและวิชาการที่เกี่ยวกับกฎหมายและสังคมศาสตร์ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายมีเจ้ากรมพระธรรมนูญเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๗. การดำเนินการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.๒๕๖๒ ของกรมพระธรรมนูญ

นับตั้งแต่รัฐสภาได้ตรา พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.๒๕๖๒ ซึ่งต่อมามีการเลื่อนการใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๕ ระหว่างนั้น กรมพระธรรมนูญได้พิจารณาในปัญหาที่ว่า จะต้องนำ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.๒๕๖๒ มาใช้บังคับกับการดำเนินการของกระทรวงกลาโหมหรือไม่ โดยเห็นว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่ใช่บังคับแก่การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ แต่หากปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่เกี่ยวข้องกับ การรักษาความมั่นคงของรัฐ เช่น เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สมัครสอบเข้ารับราชการในหน่วยงานของรัฐ จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงได้รายงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมได้อนุมัติเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๕ ตามที่กรมพระธรรมนูญเสนอ ให้ กรมเสมียนตรา ออกระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กรมเทคโนโลยีสารสนเทศและอวกาศกลาโหมดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานทางเทคนิค พัฒนาระบบสารสนเทศ และพัฒนามาตรการรักษาความปลอดภัยข้อมูลส่วนบุคคล ให้ส่วนราชการระดับกรมขึ้นไป พัฒนาและปรับปรุงการเก็บรวบรวม ใช้และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมาย เช่น ตรวจสอบว่าหน่วยมีข้อมูลส่วนบุคคลใดบ้าง แต่งตั้งเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เป็นต้น และจัดอบรมให้ความรู้กับกำลังพล ให้กรมพระธรรมนูญประชาสัมพันธ์การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ต่อมา กรมเสมียนตรา ได้มีหนังสือที่ กท ๐๒๐๑/๓๖๔๖ ลง ๑๘ ก.ค.๖๕ เสนอกรมพระธรรมนูญ ขอให้ตรวจสอบความถูกต้อง และเหมาะสม รวมทั้งข้อเสนอแนะในร่างระเบียบ กท. ว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

หลังจากนั้น กรมพระธรรมนูญมีหนังสือที่ ธน. (กทต.ธน.) ที่ กท ๐๒๐๒/๒๖๕ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ตอบกลับไปยัง กรมเสมียนตราว่า จากการดำเนินการที่ผ่านมายังไม่ได้ข้อยุติว่า กระทรวงกลาโหม เป็นหน่วยงานความมั่นคงตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง (๒) หรือตามมาตรา ๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๖ อย่างไรก็ตามปัจจุบันมีประกาศคณะกรรมการ

คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งได้รับการยกเว้นพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาใช้บังคับ พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้กำหนดมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้กับหน่วยงานตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่งและมาตรา ๔ วรรคสอง ถือปฏิบัติแล้ว ซึ่งประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับในวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๗ หากกรมเสมียนตราประสงค์จะขอทราบว่าเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงของรัฐตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง (๒) หรือ มาตรา ๔ วรรคสองหรือไม่ สามารถหารือไปยังคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดลักษณะ กิจการ หรือหน่วยงาน ที่ได้รับการยกเว้นไม่ให้นำพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ บางส่วนมาใช้บังคับ พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้ทำให้อำนาจสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมหรือไปยังสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลว่า กระทรวงกลาโหมเป็นหน่วยงานด้านความมั่นคง ซึ่งได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๔(๒) หรือมาตรา ๔ วรรคสอง โดยไม่นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้บังคับหรือไม่ อย่างไร และกระทรวงกลาโหมจะต้องดำเนินการประการใด เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังกล่าว รวมทั้งแนวทางการพิจารณากิจกรรม หรืองานใด หากไม่เข้าข่ายได้รับการยกเว้น

ในท้ายที่สุด คณะอนุกรรมการตอบข้อหารือและให้คำแนะนำในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ได้มีหนังสือที่ ดศ (สคส) ๕๑๒/๑๔๔๗ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๗ ตอบว่า บทบัญญัติตามมาตรา ๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งกำหนดกรณีที่ได้รับการยกเว้นไม่ให้นำพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับสำหรับการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงของรัฐนั้น หมายความว่าถึงเฉพาะการดำเนินการในกิจกรรม หรือภารกิจใดที่มีหน้าที่หรือวัตถุประสงค์เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงของรัฐเท่านั้น ดังนั้น การดำเนินการของส่วนราชการในสังกัดของกระทรวงกลาโหมที่ไม่ได้มีหน้าที่หลักในการรักษาความมั่นคงของรัฐโดยตรง หรือกิจกรรมใดของกระทรวงกลาโหมที่ไม่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงของรัฐโดยตรง เช่น การให้บริการสุขภาพของสถานพยาบาลในสังกัดกระทรวงกลาโหม หรือการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ ย่อมไม่เข้าลักษณะตามมาตรา ๔ (๒) กรณีจึงไม่ได้รับการยกเว้นไม่ให้นำพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ ส่วนการดำเนินการในกิจกรรมหรือภารกิจใดของกระทรวงกลาโหมที่จะมีหน้าที่หรือวัตถุประสงค์เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงของรัฐ อันจะได้รับการยกเว้นไม่ให้นำพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ กระทรวงกลาโหมย่อมต้องพิจารณาตามข้อเท็จจริงเป็นรายกรณี

นอกจากนี้ การดำเนินการที่จะได้รับการยกเว้นไม่ให้นำพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับตามมาตรา ๔ วรรคสอง จะต้องเป็นกรณีที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ซึ่งปัจจุบันพระราชกฤษฎีกากำหนดลักษณะ กิจการ หรือหน่วยงานที่ได้รับการยกเว้นไม่ให้นำพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ บางส่วนมาใช้บังคับ พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้กำหนดกรณีที่จะได้รับการยกเว้นไว้เป็นการเฉพาะในมาตรา ๖ ถึงมาตรา ๑๒ ดังนั้น หากการในกิจกรรมหรือภารกิจใดของกระทรวงกลาโหมไม่เข้าเงื่อนไขในกรณีใดตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวย่อมไม่ได้รับการยกเว้นไม่ให้นำพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับตามมาตรา ๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ทั้งนี้ สำหรับการดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในกิจกรรมหรือภารกิจใดของกระทรวงกลาโหมที่มีหน้าที่หรือวัตถุประสงค์เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงของรัฐ ซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ให้นำพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาใช้บังคับตามมาตรา ๔ (๒) กระทรวงกลาโหมยังต้องจัดให้มีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามมาตรฐานด้วย ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔ วรรคสามแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง มาตรฐานการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ให้นำพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาใช้บังคับ พ.ศ. ๒๕๖๖

ในการนี้ ส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม หลายหน่วยงาน ได้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ไปบ้างแล้ว ซึ่งเป็นการปฏิบัติที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามหลักนิติธรรม เช่น กองบัญชาการกองทัพไทย ได้ออก ระเบียบกองบัญชาการกองทัพไทยว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล และให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ , กองทัพอากาศนโยบายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เว็บไซต์กองทัพอากาศ เพื่อคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการทุกท่าน ที่ติดต่อเข้ามาถึงเว็บไซต์กองทัพอากาศ และ กองทัพบกได้ออกประกาศกองทัพบก เรื่องนโยบายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้มีหลักเกณฑ์และมาตรการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลของกองทัพบก รวมทั้ง สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมได้ออกประกาศนโยบายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของเว็บไซต์สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมเพื่อคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการที่ติดต่อเข้ามาถึงเว็บไซต์ของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

๘. บทบาทของกรมพระธรรมนูญในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วยหลักนิติธรรม

แม้รัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงกลาโหมได้อนุมัติเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๕ ตามที่กรมพระธรรมนูญเสนอ ให้ กรมเสนาบดีตรา ออกระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กรมเทคโนโลยีสารสนเทศและอวกาศกลาโหม ดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานทางเทคนิค พัฒนาระบบสารสนเทศ และพัฒนามาตรการรักษาความปลอดภัยข้อมูลส่วนบุคคล ให้ส่วนราชการระดับกรมขึ้นไป พัฒนาและปรับปรุงการเก็บรวบรวม ใช้และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมาย ก็ตาม จนเป็นเหตุให้ กรมเสนาบดีตรา ได้ส่งร่างระเบียบ กห. ว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้กรมพระธรรมนูญ ตรวจสอบร่างระเบียบดังกล่าว ซึ่ง กรมพระธรรมนูญ ไม่ได้ตรวจร่างระเบียบนั้น แต่กลับเสนอให้กรมเสนาบดีดำเนินการ ไปยังคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล สรุปว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช้บังคับกับกระทรวงกลาโหมหรือไม่ และในท้ายที่สุด คณะอนุกรรมการตอบข้อหารือและให้คำแนะนำในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ได้ตอบข้อหารือว่า ไม่ใช่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กับการดำเนินการของกระทรวงกลาโหมที่มีหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ แต่การดำเนินการของส่วนราชการในสังกัดของกระทรวงกลาโหมที่ไม่ได้มีหน้าที่หลักในการรักษาความมั่นคงของรัฐโดยตรง หรือกิจกรรมใดของกระทรวงกลาโหมที่ไม่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงของรัฐ

ส่วนบุคคลดังกล่าวที่เพียงพอแล้ว ไม่จำกัดการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้าผู้ถูกร้องเรียน ไม่มีการแจ้งเหตุละเมิด ถูกปรับทางปกครองจำนวน ๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท^{๑๖}

ทั้งนี้ การที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องยังมีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.๒๕๖๒ ยังไม่ครบถ้วน อาจส่งผลให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลใช้สิทธิร้องเรียนการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.๒๕๖๒ เพื่อให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญพิจารณา หรือยื่นฟ้องต่อศาลปกครองเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ (๒) เพื่อขอให้ศาลปกครองสั่งให้หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามหน้าที่ภายในเวลาที่ศาลปกครองกำหนด ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗๒(๒) ด้วยเหตุนี้ จึงเห็นควรให้ กรมพระธรรมนูญ มีบทบาทเชิงรุกในการประชาสัมพันธ์ ประสานการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.๒๕๖๒ เพื่อให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.๒๕๖๒ อย่างเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพต่อไป

สรุปและเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่าการที่กรมพระธรรมนูญ มีหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมให้ประชาสัมพันธ์ ประสานการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.๒๕๖๒ แต่ยังไม่ได้มีบทบาทเชิงรุกในการประชาสัมพันธ์ อาจส่งผลให้มีการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลไม่เพียงพอที่จะคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพความเป็นส่วนตัวของบุคคลที่เกี่ยวข้องก่อให้เกิดการรั่วไหลของข้อมูลส่วนบุคคลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้ง อาจส่งผลให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลใช้สิทธิร้องเรียนการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญพิจารณา หรือยื่นฟ้องต่อศาลปกครองเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

ผู้จัดทำรายงานจึงขอเสนอแนะให้ กรมพระธรรมนูญ มีบทบาทเชิงรุกในการประชาสัมพันธ์ ประสานการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.๒๕๖๒ เพื่อให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.๒๕๖๒ อย่างเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการดังนี้

๑. ยึดถือและปฏิบัติตามอนุวัติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๕ และ

๒. ประสานกับกรมเสมียนตรากร่าง แล้วนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการที่มาจากผู้แทนของทุกหน่วยงาน พิจารณาร่างระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อส่งกรมพระธรรมนูญ ตรวจร่างระเบียบ เป็นทางการต่อไป

^{๑๖} <https://www.isranews.org/article/isranews-scoop/๑๓๑๒๖๕-PDPC-JIB-PDPA-law-report.html>

๓. ในระหว่างที่ยังไม่มีการออกระเบียบดังกล่าว ให้หน่วยงานในกระทรวงมหาดระดับกรมขึ้นไป ดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ แต่งตั้งเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (DPO) หรือคณะทำงานคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

๓.๒ วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลที่จัดเก็บตามงานต่างๆ

๓.๓ ประเมินผลกระทบและกำหนดแผนจัดการความเสี่ยง

๓.๔ จัดทำประกาศความเป็นส่วนตัว (Privacy Notice) แจ้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และ นโยบายความเป็นส่วนตัว (Privacy Policy) ให้กับกำลังพล

๓.๕ จัดทำแนวทางการจัดการความยินยอม (Consent) จัดทำบันทึกการ

๓.๖ ปรับปรุงการทำงานทุกภาคส่วนให้สอดคล้องกับ PDPA และ ระเบียบกระทรวงกลาโหม

ดังกล่าว

๔. กรมเทคโนโลยีสารสนเทศและอวกาศกลาโหม และกรมที่ทำหน้าที่ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ดูแลนโยบายและมาตรการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล

๕. มีการรายงานการปฏิบัติหน้าที่แก่ผู้ควบคุมข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามวงรอบทุก ๓ เดือน

เพื่อให้เป็นการประชาสัมพันธ์ ประสานการปฏิบัติกับส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมมีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.๒๕๖๒ อันเป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญคือการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักนิติธรรม สอดคล้องกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในโลกปัจจุบันและอนาคตต่อไป

บรรณานุกรม

- ดร.ปัญญา อุดชาชน , หลักนิติธรรม คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ไทย - เยอรมนี The Rule of Law Thai-Germany Constitution Court Judgement (บริษัท สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด ,เมษายน ๒๕๖๔) , หน้า ๕๔ - ๕๕
- ดร.วรเจตน์ ภาคีรัตน์ , นิติรัฐ นิติธรรม : หลักนิติรัฐและหลักนิติธรรม (โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , พฤษภาคม ๒๕๕๓) , หน้า ๓๓๒ - ๓๓๓
- ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒน์ศานต์ , หลักนิติธรรม (Rule of Law) : นิติรัฐ นิติธรรม (โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , พ.ศ.๒๕๕๓) หน้า ๑๐๓
- บรรเจิด สิงคะเนติ, นนทวิชร์ นวตระกูลพิสุทธิ์ และเรวดี ขวัญทองยิ้ม “ปัญหาและมาตรการทางกฎหมายในการรับรอง และคุ้มครองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว (Right to privacy),” (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์นำเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ: ๒๕๕๔), หน้า ๑ อ้างใน รายงานการศึกษาวิจัย เรื่อง “ศาลรัฐธรรมนูญกับการคุ้มครองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคลในสังคมยุคดิจิทัล : ศึกษาเปรียบเทียบต่างประเทศ เสนอ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (ธันวาคม ๒๕๖๕) (บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)) หน้า ๓๓
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
- พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
- พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑
- <https://today.line.me/th/v๒/article/XYqDoLL> ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๔ แฉหน่วยงานนำสำเนาบัตรประชาชนคนมาซังกิโยตชาย แกรมมี่กซ์ต ลายเซ็นครบ.
- <https://thaipublica.org/๒๐๑๖/๑๐/customer-data-breach-ais/>กรณี พนักงานของ AIS นำ ข้อมูลลูกค้าผู้ใช้บริการไปขายให้บุคคลภายนอก บทลงโทษสามารถเพิกถอนใบอนุญาตหรือไม่! ๑ ตุลาคม ๒๐๑๖.
- <https://www.isranews.org/article/isranews-scoop/๑๓๑๒๖๕-PDPC-JIB-PDPA-law-report.html>